

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

7 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Bălți, Ioniță Tatiana, împotriva sentinței Judecătoria Bălți din 10 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 martie 2021, în privința inculpatului

Buruiană Efim XXXXX, născut la XXXXX, originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedentele penale.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.11.2019 - 10.12.2020,
instanța de apel: 01.02.2021 - 24.03.2021,
instanța de recurs: 25.06.2021 - 07.07.2021.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoria Bălți din 10 decembrie 2020, Buruiană Efim a fost condamnat în baza art. 320¹ Cod penal, la 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Instanța de fond a constatat că, la 31.08.2019, în jurul orelor 02⁰⁰, inculpatul Buruiană E., având drept scop neexecutarea intenționată a măsurilor stabilite de Judecătoria Bălți prin ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, pe dosarul nr. XXXXX, emisă pe un termen de 90 zile, începând cu 30.08.2019, fiind în stare de ebrietate alcoolică, venind la domiciliul victimei XXXXX, situat în com. XXXXX XXXXX, r-nul XXXXX, a intrat în interiorul casei și a adormit acolo.

Instanța a reținut că, inculpatul în ședința de judecată nu s-a prezentat și la 22.01.2020 a fost anunțat în căutare, cauza urmând a fi examinată în absența lui, în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, dar în prezența avocatului din oficiu Mironov V., care a solicitat aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde.

La faza urmăririi penale, în calitate de bănuit și învinuit, inculpatul a declarat că, recunoaște vina.

În temeiul probelor administrate, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 320¹ Cod penal, ca neexecutarea intenționată de la executarea măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

La stabilirea măsurii pedepsei, instanța a reținut că pedeapsa prevăzută art. 320¹ Cod penal este - muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 200 de ore sau închisoare de până la 3 ani, că inculpatul are antecedente penale stinse, fiind condamnat la 12.06.2013 în baza art. 179 Cod penal la 100 ore muncă neremunerată, pedeapsa fiind executată, se caracterizează la locul de trai negativ, are un comportament nesatisfăcător în societate, a recunoscut vina, nu s-au stabilit circumstanțe agravante, concluzionând că, scopul pedepsei penale va putea fi atins prin aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, care va fi echitabilă faptelor comise.

Ori, pentru a determina inculpatul la un comportament adecvat în societate, acesta urmează să suporte pedeapsa penală. Totodată, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc în condițiile non privative de libertate, legea penală urmărind scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Pe lângă acestea, normele internaționale ce țin de sistemul sancționator, precum și legislația națională în vigoare, largesc spectrul măsurilor alternative privațiunii de libertate. Legiuitorul, în căutarea mecanismelor de reacție împotriva criminalității, se ordonă și trebuie să se reorienteze politicii penale ce tinde spre umanizare în spiritul valorilor justiției restaurative. În această direcție este foarte util a se pune accentul pe reintegrarea socială a infractorului, care mai înseamnă și o încercare, adică străduința de a resocializa persoana, fiind una din cele mai eficiente metode de restaurare a relațiilor sociale afectate prin infracțiune.

Față de natura și gravitatea faptei comise, a circumstanțelor reale de săvârșire a acesteia și a celor personale ale inculpatului, pedeapsa precum și modul de executare al acesteia, astfel individualizate - 200 de ore muncă neremunerată în folosul comunității, sunt capabile să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini corespunzătoare față de ordinea de drept și principiile morale.

3. Procurorul în Procuratura Sîngerei, Ceaica Dumitru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Buruiană E. să fie condamnat în baza art. 320¹ Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu poate fi justificată cu nimic, deoarece instanța în motivarea sentinței și la aprecierea măsurii de pedeapsă, nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de faptul că inculpatul a fost anterior în conflict cu legea penală, săvârșind o nouă infracțiune cu intenție, acesta nu a tras concluziile necesare, nu a mers pe calea corijării și din nou a comis o infracțiune intenționat, se eschivează de OUP și instanța de judecată, fapt ce permite a presupune continuitatea activității sale criminale.

Aplicarea pedepsei prea blânde în privința inculpatului în raport cu cele comise, nu-și realizează scopul corectării și reeducării acestuia.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 martie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, prima instanță justificat a aplicat inculpatului pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, or, pedeapsa sub

formă de închisoare cu executare reală, solicitată de către acuzatorul de stat spre aplicare inculpatului ar fi una prea aspră și inechitabilă.

Potrivit art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Totodată alin. (2) al articolului nominalizat stipulează, că în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Respectiv, reținând prevederile menționate supra, coroborându-le cu circumstanțele cauzei, pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității stabilită inculpatului, este în coraport cu gravitatea infracțiunii comise - infracțiune mai puțin gravă, cu personalitatea inculpatului - anterior condamnat prin sentința Judecătoriai Sîngerei din 12.06.2013, în baza art. 179 alin. (2) Cod penal la 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității, antecedentul penal este stins, se caracterizează negativ la locul de trai, nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru, cu atitudinea inculpatului față de faptele comise și față de procesul desfășurat în privința sa - la etapa urmăririi penale fiind audiat în calitate de bănuit și învinuit a recunoscut vina în fapta comisă, manifestând căința sinceră a menționat că pe viitor nu va mai admite astfel de acțiuni, în ședința de judecată inculpatul nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare, fiind stabilit locul aflării - Ucraina, iar din informațiile prezentate rezultă imposibilitatea prezentării din diferite motive - situația pandemică, lipsa de mijloace financiare, poziția părții vătămate, care l-a iertat pe inculpat, pretenții față de acesta nu are.

Ori, cuantumul pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității stabilit inculpatului pentru fapta infracțională comisă în cuantum de 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității, a fost apreciat rezultând inclusiv și din recunoașterea de către Buruiană E. a vinovăției în comiterea faptelor imputate.

Rezultând din prevederile art. 75 alin. (2) Cod penal, sancțiunea închisorii, asupra căreia insistă partea acuzării, este o formă excepțională de pedeapsă, care se aplică doar în cazul în care gravitatea infracțiunii și personalitatea inculpatului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoarea. Potrivit speței, sancțiunea art. 320¹ Cod penal prevede categorii alternative de pedepse, la caz apreciindu-se oportună aplicarea muncii

neremunerate în folosul comunității, rezultând din personalitatea și atitudinea inculpatului vis a vis de fapta comisă, inclusiv rezultând și din poziția părții vătămate, care l-a iertat pe inculpat, neinvocând careva pretenții față de acesta. Atât instanța de apel, cât și cea de fond au conchis, că în atare circumstanțe nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa sub formă de închisoare.

Respectiv, pentru fapta comisă, lui Buruiană E. i-a fost aplicată o pedeapsă aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea lui, la formarea unei atitudini corespunzătoare a acestuia față de ordinea de drept și principiile morale.

Prin prisma materialului caracterizant al inculpatului și a prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, precum reieșind și din comportamentul acestuia după comiterea faptei, pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității reprezintă pedeapsa echitabilă și este una proporțională împrejurărilor constatate.

Din motivele expuse supra, criticile aduse de către apelant în ceea ce privește blândețea pedepsei aplicate prin sentință inculpatului, sunt nefondate, or, la aplicarea pedepsei penale, instanța de fond s-a conformat prevederilor legii care reglementează procesul de stabilire și individualizare a pedepsei, motivându-și suficient soluția luată sub aspectul neaplicării pedepsei sub formă de închisoare cu executare reală.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de Circumscripție Bălți, Ioniță Tatiana, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la judecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că, materialele cauzei penale denotă cu certitudine că inculpatul a părăsit teritoriul țării și se află în Ucraina, cauza penală aflându-se pe rolul Judecătorei Sîngerei din 19.11.2019, până la starea de pandemie, invocată de instanța de apel, care astfel s-a motivat neprezentarea în instanțele de judecată.

Totuși, instanțele de judecată la stabilirea pedepsei eronat au aplicat munca neremunerată în folosul comunității față de inculpatul care anterior fiind condamnat la pedeapsă similară, care nu și-a atins scopul.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt

și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că, inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, în rechizitoriu este indicat că: „*Circumstanțe care agravează la stabilirea pedepsei conform art. 77 din Codul penal în privința învinutului Buruiană Efim Petru nu sunt*”, la etapa urmăririi penale și-a recunoscut vina, anterior a fost condamnat, însă antecedentul penal este stins, partea vătămată l-a iertat și nu a înaintat acțiuni civile, pedeapsa cu închisoare având un caracter excepțional neaplicarea căreia nu urmează a fi argumentat de către instanța de judecată, corectarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolare de societate, cu stabilirea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune

procurorul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice suport legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2.- 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Bălți, Ioniță Tatiana, împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 10 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 martie 2021, în privința inculpatului Buruiană Efim XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 23 iulie 2021.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun